

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**ІСТОРІЯ СЛОВ'ЯН
XVII – XVIII століть**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

бакалавр
03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
Історія та археологія
3,5
3 рік, V семестр
Обов'язкові компоненти ОП.
згідно з розкладом

українська
щовівторка 12.30-13.30 (304 кабінет,
з можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).
кандидат історичних наук, доцент
Воронко Олег Григорович
Е-mail: voronco@rambler.ru
Тел.моб.: +38(068)-373-37-81

Викладач

Контакти

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Історія слов'ян XVII – XVIII століть» розрахований на здобувачів вищої освіти історичних спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра.

Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS), містить 2 змістові модулі:

Змістовий модуль 1. *Становище слов'ян у XVII столітті: кризові явища у суспільних процесах.*

Змістовий модуль 2. *Розвиток слов'янських народів у XVIII столітті: зміни у європейській геополітиці.*

Мета дисципліни «Історія слов'ян XVII – XVIII століть» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності історичного процесу з визначенням місця і ролі в ньому історії слов'янських народів та застосування їх під час професійної діяльності.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК03	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 06	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 08	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 09	Здатність бути критичним і самокритичним
СК 01	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
СК 02	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
СК 04	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
СК 05	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
СК 08	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
СК 09	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
СК 10	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
СК 13	Здатність визначати причинно-наслідкові зв'язки розвитку людської цивілізації, основні етапи її становлення.
СК 14	Здатність визначати загальні закономірності та особливості історичного розвитку країн світу, визначати місце історії України у контексті світової історії.
Здобувач вищої освіти буде здатен	
ПРН 01	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 02	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 03	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПРН 04	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 05	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 06	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
ПРН 07	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
ПРН 08	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки детальні знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 11	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів

	України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
ПРН 15	Застосовувати набуті спеціальні компетентності на широкому громадсько-політичному та суспільному рівнях, аргументувати важливість соціальних функцій історика в сучасному суспільстві.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Разом	у тому числі					Разом	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	срс		л	пр	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
<i>Становище слов'ян у XVII столітті: кризові явища у суспільних процесах.</i>												
Тема 1. <i>Європейські геополітичні та соціально-економічні процеси XVII століття.</i>	8	2				6	10					10
Тема 2. <i>Московське царство: становлення династії Романових.</i>	10	2	2			6	9	2	1			6
Тема 3. <i>Річ Посполита: від розквіту до політичної кризи.</i>	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 4. <i>Чехія і Словаччина: історичні наслідки поразки на Білій Горі.</i>	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 5. <i>Південнослов'янські народи: між двома імперіями.</i>	10	2	2			8	13	2	1			10
Разом за змістовим модулем 1	50	10	8			32	50	6	4			40
Модуль 2.												
<i>Розвиток слов'янських народів у XVIII столітті: зміни у європейській геополітиці.</i>												
Тема 6. <i>Розвиток європейської геополітики: структурні зміни та освічений абсолютизм.</i>	9	2				7	10					10
Тема 7. <i>Російська держава: становлення та розквіт імперії.</i>	12	2	2			8	13	2	1			10
Тема 8. <i>Річ Посполита: етапи занепаду держави.</i>	11	2	2			7	10	1	1			8
Тема 9. <i>Чехія і</i>	11	2	2			7	9	1	1			7

<i>Словаччина: місце і роль у імперській системі Австрії.</i>											
Тема 10. Південні слов'яни: Російський фактор у протидії імперським амбіціям Австрії і Туреччини.	12	2	2			8	13	2	1		10
Разом за змістовим модулем 2	55	10	8			37	55	6	4		45
Усього годин	105	20	16			69	105	12	8		85

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна ф.н.
Модуль 1		
1	Суспільні процеси в Московському царстві у XVII столітті	2/1
2	Річ Посполита у XVII столітті: політичні процеси та система господарювання	2/1
3	Чеські і Словацькі землі у XVII столітті: етапи входження в імперську систему	2/1
4	Південні слов'яни у XVII столітті: політичні процеси та етнокультурний розвиток	2/1
Модуль 2		
5	Становлення та розквіт Російської імперії: від Петра I до Катерини II	2/1
3	Поділи Речі Посполитої: причини, етапи та історичні наслідки	2/1
4	Чехія і Словаччина у складі Австрійської імперії у XVIII столітті: порівняльна характеристика	2/1
5	Південні слов'яни у XVIII столітті: на шляху до національного відродження	2/1
Усього годин практичних занять		16/8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Балканские народы и европейские правительства в XVIII-XX вв./ документы и исследования/ /под ред. Г.Л.Арш и др. Москва, 1982.
2. Всемирная история: Развитие государств Восточной Европы./ И.Е.Войнич, Н.М.Волчек та ін. Москва, 2000
3. Историография истории южных и западных славян. Москва, 1987.
4. История Белорусской ССР.(Под ред. В.Чепко).- Минск, 1981.
5. История Болгарии: В 2-х томах. Москва, 1954-1955.
6. Гудзь-Марков А. История славян. Москва, 1997.

7. Духопельников В. История России. Харьков, 2003.
8. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів / Наук. ред. Л. Зашкільняк. Львів, 2002.
9. Зінько О., Калитко С., Кравчук О., Поп І. Нариси історії Чехії. Вінниця, 2017.
10. История Беларуси. URL: https://www.bsatu.by/sites/default/files/field/publikatsiya_file/istoriya-belarusi-posobie-dlya-inostr-stud.pdf
11. История Польши: В 3-х томах. Москва, 1954-1958.
12. История России и мировые цивилизации. Москва, 1997.
13. История русской империи: В 3-х томах. Москва, 1997.
14. История Чехословакии: В 3-х томах. Москва, 1956-1960.
15. Історія південних і західних слов'ян / за ред. В.Ярового. Київ, 2001.
16. Історія Центрально-Східної Європи / за ред. Л.Зашкільняка. Львів, 2001.
17. Ковкель И., Ярмусик Э. История Беларуси с древнейших времен до нашего времени. Минск, 2000. 592 с. URL: <https://www.vsavm.by/wp-content/uploads/2013/02/751637.pdf>
18. Краткая история Белоруси. URL: <https://belarus24.by/articles/about-belarus/kratkaya-istoriya-belarusi/>
19. Кріль М. Історія Словаччини. Львів, 2006.
20. Пуришова Н. Історія Білорусі. Мінськ, 2013. URL: https://stud.com.ua/3496/istoriya/istoriya_bilorusi
21. Хома Н. Історія держави і права зарубіжних країн. Київ, Львів, 2003.
22. Хрестоматія з історії держави і права України. Київ, 2003.
23. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян: посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів/ упор. В. Яровий. Львів, 2001.
24. Цьольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001.
25. Чорній В. Історія Болгарії. Львів, 2007.

Допоміжна література:

1. Баран В. Суспільний розвиток слов'ян у світлі етнографії, археології та історичних джерел *Історія в школах України*. 2006. №4. С.43-44; 2006. 5. С.45-47; 2006. 7. С.52-56.
2. Головченко В. Витоки агресивності зовнішньої політики Росії. URL: <file:///C:/Users/1/AppData/Local/Temp/56-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-227-1-10-20170123.pdf>
3. Посилення Московської держави та входження Чернігово-Сіверщини до її складу. URL: https://history.ed-era.com/mizh_russyu_ta_richchyu/posulennya_moskovsoy_derzhavu_ta_vkhodzhennya_chernygovo_syv_erschunu_do_skladu
4. Чорній В. Боснія і Герцеговина: з історії етносів і релігій. *Людина і світ*. 2001. №7. С.45-51.
5. Ціватий В. Міжнародно-політичні наслідки й фронтири Тридцятилітньої війни (1618-1648): історичний, дипломатичний та інституціональний дискурси / Вячеслав Ціватий // Наукові записки. Серія: Історія: збірник наукових праць/ гол. ред. О. А. Мельничук; Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського. – Вінниця: Твори, 2019. – Вип. 27. – С. 88-96.
6. Як Московія привласнила історію Київської Русі. URL: <https://gkmk.kiev.ua/kafedra-istoriyi-2/moskovija-kiyivskaja>
7. Як Московська держава почала збирати землі (відео-урок). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UtSBo8Q-IJk>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Викичення. URL: <https://history.wikireading.ru/195437>
2. Історія та гуманітарні науки. URL: <https://ukrhist.at.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>

Здобувач вищої освіти має право:

- безперешкодно висловлювати власну точку зору у письмовій чи усній формі за умови достовірної наукової аргументації;
- ініціювати дискусії та виносити на загальне обговорення контроверсійні оцінки обговорюваних проблем;
- ставити запитання до доповідачів на семінарських заняттях, доповнювати й уточнювати їхні відповіді;
- пропонувати власні варіації виконання самостійної роботи;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу (у разі відсутності через хворобу або поважну причину – надати підтверджувальну довідку);
- не запізнюватися, мати належний зовнішній вигляд; під час занять не користуватися мобільним телефоном;
- старанно готуватися до семінарів; відпрацьовувати пропущені практичні заняття у визначений викладачем час;
- старости груп повинні контролювати своєчасне забезпечення семінарського заняття історичною картою або засобами для презентації (при потребі).
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені заняття дозволяється відпрацьовувати упродовж **семестру** (до початку екзаменаційної сесії), кожного вівторка, у час, визначений для консультацій (12.30-13.30 год) або, у разі дистанційного навчання, – через Google-class, платформу ZOOM.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися засад «Положення про академічну доброчесність в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOOn49g08VcMd_XsZHGYnNm5LPs/view)). У процесі навчання вимагається: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); вказання посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела матеріалів. Забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	25	100
10	8	8	12	10	8	8	11		

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8 – теми змістових модулів.